II

(Acte fără caracter legislativ)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) 2022/1369 AL CONSILIULUI
din 5 august 2022
privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Federația Rusă, principalul furnizor extern de gaze al Uniunii, a declanșat o agresiune militară împotriva Ucrainei, care este parte contractantă la Comunitatea Energiei. Escaladarea agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei începând din februarie 2022 a condus la o scădere semnificativă a aprovizionării cu gaze, în încercarea deliberată de a utiliza furnizarea de gaze ca armă politică. Fluxurile de gaze prin conducte, care vin din Rusia prin Belarus, au încetat, iar livrările de gaze prin Ucraina au scăzut în mod constant. Fluxurile totale de gaze provenind din Rusia se ridică, în prezent, la mai puțin de 30 % din media fluxurilor de gaze din perioada 2016-2021. Această reducere a ofertei a condus la cele mai mari și mai volatile prețuri la energie înregistrate vreodată, contribuind la inflație și creând riscul unei noi încetiniri a creșterii economice în Europa.

(2) În acest context, în dezvoltarea Comunicării sale din 8 martie 2022 intitulată „REPowerEU: acțiuni europene comune pentru o energie mai accesibilă ca preț, sigură și durabilă”, Comisia a prezentat la 18 mai 2022 planul REPowerEU, cu scopul de a pune capăt dependenței Uniunii de combustibilii fosili din Rusia cât mai curând posibil și cel târziu până în 2027. Pentru a realiza acest obiectiv, planul REPowerEU stabilește măsuri referitoare la economii de energie și eficiența energetică și propune o introducere accelerată a energiei curate pentru a înlocui combustibilii fosili în locuințe, în industrie și în producția de energie electrică. Măsuri suplimentare referitoare la furnizare ar putea include, printre altele, o mai bună coordonare a achizițiilor de gaze și facilitarea achizițiilor comune de pe piața internațională a gazelor de către operatorii din cadrul pieței europene a gazelor, precum și toate eforturile posibile pentru a menține capacitățile de producție a energiei electrice care nu se bazează pe aprovizionarea cu gaze importate.

(3) Uniunea a luat măsuri suplimentare pentru a-și spori gradul de pregătire în ceea ce privește perturbarea aprovizionării cu gaze. Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului ([1]) a fost adoptat pentru a asigura constituirea de stocuri în depozitele de înmagazinare subterană pentru iernile următoare.

(4) În plus, în lunile februarie și mai 2022, Comisia a efectuat reexaminări aprofundate ale tuturor planurilor naționale de urgență și o monitorizare amănunțită a situației privind securitatea aprovizionării. Măsurile luate de către Uniune începând cu luna februarie 2022 au fost concepute pentru a putea permite eliminarea completă a gazelor rusești până în 2027 și pentru a reduce riscurile care decurg dintr-o nouă perturbare majoră a aprovizionării.

([1]) Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor (JO L 173, 30.6.2022, p. 17).

(5) Cu toate acestea, recenta escaladare a perturbării aprovizionării cu gaze din Rusia indică un risc semnificativ de materializare a unei întreruperi complete, bruște și unilaterale a aprovizionării cu gaze rusești în viitorul apropiat. Prin urmare, Uniunea ar trebui să anticipeze un astfel de risc și să se pregătească, în spiritul solidarității, pentru posibilitatea unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia în orice moment. Sunt necesare acțiuni proactive imediate pentru a anticipa noi acțiuni perturbatoare și pentru a consolida reziliența Uniunii la șocurile viitoare. O acțiune coordonată la nivelul Uniunii poate evita prejudicierea gravă a economiei și a cetățenilor ca urmare a unei posibile întreruperi a aprovizionării cu gaze.

(6) Cadrul juridic actual privind securitatea aprovizionării cu gaze, stabilit prin Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului ([2]), nu abordează în mod adecvat perturbările cauzate de un furnizor de gaze important pentru o perioadă mai mare de 30 de zile. Absența cadrului juridic cu privire la astfel de perturbări atrage după sine un risc de acțiune necoordonată din partea statelor membre, ceea ce amenință să pună în pericol securitatea aprovizionării în statele membre învecinate și poate crea o sarcină suplimentară pentru industria și pentru consumatorii din Uniune.

(7) În rezoluția sa din 7 aprilie 2022 referitoare la concluziile reuniunii Consiliului European din 24-25 martie 2022, Parlamentul European a solicitat prezentarea unui plan pentru a se asigura în continuare securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii pe termen scurt. În cadrul reuniunilor sale din 31 mai și 23 iunie 2022, Consiliul European a solicitat Comisiei să elaboreze propuneri pentru îmbunătățirea, în regim de urgență, a pregătirii împotriva unei eventuale perturbări majore ale aprovizionării, cu scopul de a asigura aprovizionarea cu energie la prețuri accesibile. În urma respectivei solicitări din partea Consiliului European, Comisia explorează împreună cu partenerii internaționali ai Uniunii, modalități de limitare a creșterii prețurilor la energie, inclusiv fezabilitatea introducerii unor plafoane temporare ale prețurilor la import, acolo unde este cazul. De asemenea, în urma respectivei solicitări, Comisia continuă eforturile de optimizare a funcționării pieței europene a energiei electrice, inclusiv în ceea ce privește efectul pe care prețurile gazelor îl au asupra acesteia, astfel încât aceasta să fie mai bine pregătită pentru a face față volatilității viitoare excesive a prețurilor, să furnizeze energie la prețuri accesibile și să se adapteze pe deplin la un sistem energetic decarbonizat, menținând în același timp integritatea pieței unice, stimulentele pentru tranziția verde și securitatea aprovizionării și evitând costuri bugetare disproporționate.

(8) În conformitate cu articolul 122 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul, la propunerea Comisiei, este abilitat, în spiritul solidarității dintre statele membre, să adopte măsuri corespunzătoare situației economice, în special în cazul în care apar dificultăți grave în aprovizionarea cu anumite produse, în special în domeniul energiei. Riscul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia până la sfârșitul anului 2022 constituie o astfel de situație.

(9) Având în vedere riscul iminent de perturbare a aprovizionării cu gaze a Uniunii, statele membre ar trebui să ia măsuri în prezent pentru a-și reduce cererea înainte de iarna 2022-2023. Această reducere voluntară a cererii ar contribui, în special, la constituirea unor stocuri în depozitele de înmagazinare, care nu s-ar epuiza astfel până la sfârșitul iernii 2022-2023 și ar permite astfel statelor membre să facă față unor posibile valuri de frig în februarie și martie 2023 și ar facilita constituirea unor stocuri în depozitele de înmagazinare în scopul asigurării unor niveluri adecvate de securitate a aprovizionării pentru iarna 2023-2024. Reducerea cererii de gaze va contribui, de asemenea, la asigurarea unei aprovizionări adecvate și la scăderea prețurilor la energie, în beneficiul consumatorilor din Uniune. Prin urmare, măsurile luate la nivelul Uniunii pentru a reduce cererea ar urma să aducă beneficii tuturor statelor membre, prin reducerea riscului unui impact mai substanțial asupra economiilor lor.

(10) La stabilirea volumului reducerii voluntare a cererii se ține seama de volumele cererii de gaze care ar fi expuse riscului de a nu fi livrate în cazul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia. Efortul de reducere ar trebui să fie același pentru toate statele membre, pe baza unei comparații cu consumul mediu al fiecărui stat membru în ultimii cinci ani.

(11) Este posibil ca măsurile voluntare în sine să nu fie suficiente pentru a garanta securitatea aprovizionării și funcționarea pieței. Prin urmare, pentru a aborda cu promptitudine provocările specifice pe care le reprezintă agravarea considerabilă, actuală și anticipată, a deficitelor de aprovizionare cu gaze și pentru a evita denaturările dintre statele membre, ar trebui să se instituie un nou instrument care să introducă posibilitatea de a impune o reducere obligatorie a cererii de gaze pentru toate statele membre. Acesta ar trebui să devină operațional cu suficient timp înainte de toamna 2022. În temeiul unui astfel de instrument, Consiliul ar putea, la propunerea

([2]) Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010 (JO L 280, 28.10.2017, p. 1).

Comisiei, să declare o alertă la nivelul Uniunii printr-o decizie de punere în aplicare. La conferirea unei competențe de executare Consiliului se ține seama în mod adecvat de caracterul politic al deciziei de a declanșa obligativitatea privind reducerea cererii la nivelul Uniunii și de implicațiile orizontale ale acesteia pentru statele membre. Înainte de a prezenta o astfel de propunere, Comisia ar trebui să consulte grupurile de risc relevante, astfel cum sunt prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) 2017/1938 (denumite în continuare „grupuri de risc"), precum și Grupul de coordonare pentru gaz (GCG) constituit în temeiul regulamentului menționat. Ar trebui să se declare o alertă la nivelul Uniunii numai în cazul în care măsurile de reducere voluntară a cererii se dovedesc a fi insuficiente pentru a aborda riscul unui deficit grav de aprovizionare. Cinci sau mai multe autorități competente ale statelor membre care au declarat alerte naționale în temeiul articolului 11 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) 2017/1938 ar trebui să aibă posibilitatea de a solicita Comisiei să prezinte Consiliului o propunere de declarare a unei alerte la nivelul Uniunii.

(12) Alerta la nivelul Uniunii ar trebui să servească drept nivel de criză specific Uniunii, care ar trebui să declanșeze o reducere obligatorie a cererii, independent de nivelurile naționale de criză în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938. Odată ce a fost declarată o alertă la nivelul Uniunii, statele membre ar trebui să își reducă consumul de gaze într-un termen predeterminat. Volumul reducerii obligatorii a cererii ține seama de volumele cererii de gaze care ar putea fi expuse riscului în cazul unei întreruperi totale a aprovizionării Uniunii cu gaze din Rusia și ar trebui să ia în considerare pe deplin orice reducere a cererii deja realizată. Volumul reducerii obligatorii a cererii ar trebui să ia în considerare, de asemenea, nivelul stocurilor constituite raportate în temeiul articolului 6d alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1938, evoluția diversificării surselor de gaze, inclusiv aprovizionarea cu gaz natural lichefiat (GNL), precum și evoluția substituibilității combustibililor în Uniune.

(13) Reducerile cererii realizate de statele membre înainte de declararea alertei la nivelul Uniunii vor fi reflectate în volumul reducerii obligatorii a cererii.

(14) Având în vedere denaturările semnificative ale pieței interne care ar putea apărea în cazul în care statele membre reacționează în mod necoordonat la o nouă perturbare, potențială sau efectivă, a aprovizionării cu gaze din Rusia, este esențial ca toate statele membre să își reducă cererea de gaze într-un spirit de solidaritate. Prin urmare, toate statele membre ar trebui să realizeze obiectivele voluntare și obligatorii de reducere a cererii. În timp ce unele state membre ar putea fi mai expuse la efectele unei perturbări a aprovizionării cu gaze din Rusia, toate statele membre ar putea fi afectate în mod negativ și ar putea contribui la limitarea prejudiciilor economice cauzate de o astfel de perturbare, fie prin eliberarea unor volume suplimentare de gaze prin conducte sau prin livrări de GNL, care pot fi utilizate de statele membre cu deficite semnificative de gaze, fie prin reducerea cererii, care poate avea un efect pozitiv asupra prețurilor gazelor, sau prin evitarea denaturării pieței prin măsuri necoordonate și contradictorii de reducere a cererii. Prin urmare, prezentul regulament reflectă principiul solidarității energetice, care a fost confirmat recent de Curtea de Justiție ca principiu fundamental al dreptului Uniunii ([3]).

(15) Cu toate acestea, anumite state membre nu sunt în măsură să elibereze volume semnificative de gaze prin conducte în beneficiul altor state membre din cauza situației lor geografice sau fizice, precum faptul că nu sunt sincronizate cu sistemul european de energie electrică sau nu dispun de interconectare directă cu sistemul interconectat de gaze al unui alt stat membru. Prin urmare, statelor membre ar trebui să li se ofere posibilitatea de a se baza pe invocarea unuia sau a mai multor motive pentru a diminua obligațiile lor de reducere a cererii. Statele membre în cauză ar trebui să se angajeze să depună toate eforturile pentru a elimina cât mai curând posibil deficitele de interconectare.

(16) Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]) stabilește un cadru în care statele membre și părțile interesate relevante să colaboreze într-o structură regională pentru a dezvolta rețele energetice mai bine conectate, în special cu scopul de a conecta regiunile în prezent izolate de piețele energetice europene, de a consolida interconexiunile transfrontaliere existente și de a promova noi astfel de interconexiuni. Interconexiunile transfrontaliere contribuie în mod semnificativ la securitatea aprovizionării. Având în vedere perturbarea actuală a furnizării de gaze din Rusia, astfel de interconexiuni transfrontaliere joacă un rol esențial în asigurarea funcționării pieței interne a energiei și în distribuirea gazelor către alte state membre, într-un spirit de solidaritate. În acest context, statele membre ar trebui să își continue eforturile de îmbunătățire a integrării rețelelor lor, inclusiv prin evaluarea creșterii potențiale a noilor capacități de interconectare transfrontalieră în conformitate cu obiectivele Regulamentului (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]).

([3]) Hotărârea Curții de Justiție din 15 iulie 2021, Germania/Polonia, în C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

([4]) Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO L 115, 25.4.2013, p. 39).

([5]) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45).

(17) Pentru a facilita eforturile statelor membre de a îndeplini obiectivele Regulamentului (UE) 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor, ar trebui ca volumul de gaze utilizat de statele membre pentru înmagazinare care depășește obiectivul intermediar pentru 1 august 2022 să fie, de asemenea, luat în considerare în scopul stabilirii volumului de reducere obligatorie a cererii pentru acestea.

(18) În plus, pentru a ține seama în mod corespunzător de dependența ridicată de gaze a industriilor critice ale statelor membre, statele membre ar trebui să fie în măsură să excludă consumul de gaze din aceste industrii atunci când stabilesc volumul reducerii lor obligatorii a cererii. Monitorizarea de către Comisie ar trebui să asigure faptul că limitările naționale nu conduc la denaturări nejustificate ale pieței interne. Statele membre ar trebui, de asemenea, să fie în măsură să își diminueze volumul reducerii obligatorie a cererii în cazul în care diminuarea este necesară pentru a maximiza furnizarea de gaze către alte state membre și dacă sunt în măsură să prezinte dovezi asupra utilizării capacităților liniilor de interconexiune pentru exportul comercial către alte state membre sau a infrastructurii lor interne de GNL cu scopul de a redirecționa gazele către alte state membre în cea mai mare măsură posibilă. Comisia ar trebui să monitorizeze îndeplinirea condițiilor pentru aplicarea acestor derogări.

(19) Statele membre, în ceea ce privește circumstanțele specifice ale cererii din statele membre interconectate, ar trebui să poată diminua temporar reducerea obligatorie a cererii în cazul în care acest lucru este necesar pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie, inclusiv în cazul în care un stat membru se confruntă cu o criză de energie electrică, astfel cum se menționează în Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului ([6]). De asemenea, ar trebui să se țină seama de capacitatea de înmagazinare și de nivelul de înmagazinare care depășește obiectivul intermediar, astfel cum se menționează în anexa Ia la Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului.

(20) Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a alege măsurile adecvate pentru a realiza reducerea cererii. Atunci când identifică măsuri adecvate de reducere a cererii și stabilesc o ordine a priorităților între grupurile de clienți, statele membre ar trebui să aibă în vedere utilizarea măsurilor identificate de Comisie în Comunicarea sa din 20 iulie 2022 intitulată „Să economisim gazele pentru siguranță la iarnă” („Save Gas for a Safe Winter”). Este necesar, în special, ca statele membre să aibă în vedere măsuri eficiente din punct de vedere economic, cum ar fi sistemele de licitare sau de ofertare, care le permit să stimuleze reducerea consumului într-un mod eficient din punct de vedere economic. Măsurile luate la nivel național pot include, de asemenea, stimulente financiare sau compensații pentru participanții la piață afectați.

(21) Orice măsură luată de statele membre pentru a realiza reducerea cererii trebuie să fie conformă cu dreptul Uniunii, în special cu Regulamentul (UE) 2017/1938. În special, astfel de măsuri ar trebui să fie necesare, clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile și nu ar trebui să denatureze în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a gazelor și nici să pună în pericol siguranța aprovizionării cu gaze a altor state membre sau a Uniunii. De asemenea, este necesar să se ia în considerare interesul clienților protejați, inclusiv în legătură cu aprovizionarea cu gaze pentru sistemele centralizate de încălzire în cazul unor crize de siguranță a aprovizionării.

(22) Pentru a se asigura faptul că măsurile de reducere a cererii sunt puse în aplicare în mod coordonat, statele membre ar trebui să instituie o cooperare periodică în cadrul fiecărui grup de risc relevant. Statele membre sunt libere să convină asupra măsurilor de coordonare care corespund cel mai bine nevoilor unei anumite regiuni. Comisia și GCG ar trebui să poată avea o imagine de ansamblu a măsurilor naționale puse în aplicare de statele membre și să poată face schimb de bune practici în vederea coordonării măsurilor în cadrul grupurilor de risc. Statele membre ar trebui să recurgă și la alte organisme pentru a-și coordona acțiunile.

(23) Pentru a se asigura faptul că planurile naționale de urgență reflectă măsurile de reducere voluntară sau obligatorie a cererii prevăzute în prezentul regulament, autoritatea competentă a fiecărui stat membru ar trebui să ia măsurile necesare pentru a actualiza planul național de urgență stabilit în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2017/1938 până la 31 octombrie 2022. Având în vedere termenul scurt pentru actualizare, nu ar trebui să se aplice procedurile de coordonare prevăzute la articolul 8 alineatele (6)-(11) din Regulamentul (UE) 2017/1938. Cu toate acestea, fiecare stat membru ar trebui să se consulte cu alte state membre cu privire la actualizarea planului său național de urgență. Comisia ar trebui să convoace grupurile de risc, GCG sau alte organisme relevante pentru a discuta eventualele probleme legate de măsurile de reducere a cererii.

([6]) Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1).

(24) Monitorizarea și raportarea periodică și eficace sunt esențiale pentru evaluarea progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor voluntare și a celor obligatorii de reducere a cererii și pentru măsurarea impactului social și economic al măsurilor respective, precum și a impactului asupra ocupării forței de muncă. Autoritatea competentă a fiecărui stat membru sau o altă entitate desemnată de statul membru ar trebui să monitorizeze reducerea cererii realizată pe teritoriul său și să raporteze periodic Comisiei rezultatele obținute. GCG ar trebui să asiste Comisia în ceea ce privește monitorizarea îndeplinirii obligațiilor de reducere a cererii.

(25) Pentru a preveni apariția unor prejudicii economice semnificative pentru Uniune în ansamblu, este esențial ca fiecare stat membru să își reducă cererea după ce a fost declarată o alertă la nivelul Uniunii. Reducerea respectivă ar asigura astfel că există suficiente gaze pentru toate statele membre, chiar și pe timp de iarnă. Reducerea cererii la nivelul întregii Uniuni reprezintă o expresie a principiului solidarității consacrat în tratat. Prin urmare, se justifică supravegherea strictă de către Comisie a respectării obligației de reducere a cererii de către statele membre. În cazul în care identifică un risc ca un stat membru să nu fie în măsură să își îndeplinească obligația de reducere a cererii, Comisia ar trebui să poată solicita statului membru respectiv să prezinte un plan care să stabilească strategia și măsurile necesare pentru îndeplinirea eficace a obligației de reducere a cererii. Statul membru în cauză ar trebui să țină seama în mod corespunzător de toate observațiile și sugestiile formulate de Comisie cu privire la planul respectiv.

(26) Întrucât principiul solidarității acordă fiecărui stat membru dreptul de a fi sprijinit de statele membre învecinate în anumite circumstanțe, statele membre care solicită un astfel de sprijin ar trebui să acționeze într-un spirit de solidaritate și atunci când este vorba despre reducerea propriei cereri interne de gaze. Prin urmare, atunci când solicită o măsură de solidaritate în temeiul articolului 13 din Regulamentul (UE) 2017/1938, statele membre ar trebui să fi pus deja în aplicare toate măsurile adecvate de reducere a cererii de gaze. Comisia ar trebui să poată cere statului membru care solicită o măsură de solidaritate să prezinte un plan de măsuri pentru realizarea unor posibile reduceri suplimentare ale cererii. Respectivul stat membru ar trebui să țină seama în mod corespunzător de avizul Comisiei.

(27) Comisia ar trebui să informeze în mod periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a prezentului regulament.

(28) Având în vedere pericolul iminent pentru securitatea aprovizionării cu gaze cauzat de actuala agresiune militară rusă împotriva Ucrainei, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență.

(29) Având în vedere caracterul excepțional al măsurilor prevăzute în prezentul regulament, acesta ar trebui să se aplice pentru o perioadă de un an de la intrarea sa în vigoare. Până la 1 mai 2023, Comisia ar trebui să prezinte Consiliului un raport cu privire la funcționarea acestuia și, dacă este cazul, poate să propună prelungirea duratei sale de aplicare.

(30) Întrucât obiectivul prezentului regulament nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul regulament stabilește norme pentru abordarea unei situații caracterizate prin dificultăți grave legate de aprovizionarea cu gaze, cu scopul de a garanta securitatea aprovizionării cu gaze a Uniunii, într-un spirit de solidaritate. Normele respective includ o mai bună coordonare, monitorizare și raportare cu privire la măsurile naționale de reducere a cererii de gaze și posibilitatea ca, pe baza unei propuneri din partea Comisiei, Consiliul să declare o alertă la nivelul Uniunii ca nivel de criză specific Uniunii, care să declanșeze o obligație de reducere a cererii în întreaga Uniune.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

1. „autoritate competentă” înseamnă o autoritate guvernamentală națională sau o autoritate națională de reglementare desemnată de un stat membru pentru a asigura punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2017/1938;

2. „alertă la nivelul Uniunii” înseamnă un nivel de criză specific Uniunii care declanșează o reducere obligatorie a cererii și care nu este legat de niciunul dintre nivelurile de criză în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938;

3. „consum de gaze” înseamnă furnizarea globală de gaze naturale pentru activitățile desfășurate pe teritoriul unui stat membru, inclusiv consumul final aferent gospodăriilor, industriei și producerii de energie electrică, dar excluzând, printre altele, gazele utilizate pentru umplerea depozitelor de înmagazinare, în conformitate cu definiția pentru „furnizarea, transformarea și consumul de gaze” utilizată de Comisie (Eurostat);

4. „materie primă” înseamnă utilizarea neenergetică a gazelor naturale, astfel cum se menționează în cadrul calculării bilanțurilor energetice de către Comisie (Eurostat);

5. „consum de referință de gaze” înseamnă volumul consumului mediu de gaze al unui stat membru în cursul perioadei de referință; pentru statele membre în care consumul de gaze a crescut cu cel puțin 8 % în perioada 1 august 2021-31 martie 2022 în comparație cu consumul mediu de gaze din perioada de referință, „consumul de referință de gaze” înseamnă doar volumul consumului de gaze în perioada 1 august 2021-31 martie 2022;

6. „perioadă de referință” înseamnă perioadele cuprinse între 1 august și 31 martie pe parcursul celor cinci ani consecutivi care precedă data intrării în vigoare a prezentului regulament, începând cu perioada 1 august 2017-31 martie 2018;

7. „obiectiv intermediar” înseamnă obiectivul intermediar prevăzut în anexa Ia la Regulamentul (UE) 2017/1938.

Articolul 3

Reducerea voluntară a cererii

Statele membre depun toate eforturile pentru a-și reduce consumul de gaze în perioada 1 august 2022-31 martie 2023 cu cel puțin 15 % comparativ cu consumul lor mediu de gaze înregistrat în perioada 1 august-31 martie în cursul ultimilor cinci ani consecutivi anteriori datei intrării în vigoare a prezentului regulament („reducerea voluntară a cererii”). Articolele 6, 7 și 8 se aplică respectivelor măsuri de reducere voluntară a cererii.

Articolul 4

Declararea unei alerte la nivelul Uniunii de către Consiliu

(1) Consiliul, la propunerea Comisiei, poate declara o alertă la nivelul Uniunii prin intermediul unei decizii de punere în aplicare.

(2) Comisia prezintă o propunere pentru o astfel de alertă la nivelul Uniunii atunci când consideră că există un risc substanțial de deficit grav de aprovizionare cu gaze sau o cerere de gaze excepțional de ridicată, pentru care nu sunt suficiente măsurile de la articolul 3 și care conduce la o deteriorare semnificativă a situației aprovizionării cu gaze în Uniune, dar piața este în măsură să gestioneze perturbarea respectivă fără a fi necesar să se recurgă la măsuri nebazate pe piață.

(3) De asemenea, Comisia transmite Consiliului o propunere privind declararea unei alerte la nivelul Uniunii în cazul în care cel puțin cinci autorități competente care au declarat o alertă la nivel național în temeiul articolului 11 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) 2017/1938 solicită acest lucru.

(4) Consiliul, hotărând cu majoritate calificată, poate modifica propunerea Comisiei.

(5) Înainte de a transmite Consiliului o propunere privind declararea unei alerte la nivelul Uniunii, Comisia consultă grupurile de risc relevante, prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) 2017/1938 (denumite în continuare „grupuri de risc"), precum și Grupul de coordonare pentru gaz (GCG) constituit în temeiul articolului 4 din regulamentul menționat.

(6) La propunerea Comisiei, Consiliul poate declara, prin intermediul unei decizii de punere în aplicare, încetarea alertei la nivelul Uniunii și a obligațiilor aplicabile în temeiul articolului 5. Comisia prezintă Consiliului propunerea privind o astfel de decizie de punere în aplicare atunci când consideră, în urma unei evaluări, că temeiul care stă la baza alertei la nivelul Uniunii nu mai justifică menținerea alertei respective și după consultarea grupurilor de risc relevante și a GCG.

Articolul 5

Reducerea obligatorie a cererii în cazul unei alerte la nivelul Uniunii

(1) În cazul în care Consiliul declară o alertă la nivelul Uniunii, fiecare stat membru își reduce consumul de gaze în conformitate cu alineatul (2) („reducerea obligatorie a cererii").

(2) În scopul reducerii obligatorii a cererii, atât timp cât este declarată alerta la nivelul Uniunii, consumul de gaze în fiecare stat membru în perioada 1 august 2022-31 martie 2023 („perioada de reducere") trebuie să fie cu 15 % mai mic în raport cu consumul de referință de gaze. Orice reduceri ale cererii realizate de statele membre în cursul perioadei anterioare declarării alertei la nivelul Uniunii sunt luate în considerare în scopul reducerii obligatorii a cererii.

(3) Un stat membru al cărui sistem energetic este sincronizat numai cu sistemul energetic al unei țări terțe este exceptat de la aplicarea alineatului (2) în cazul încetării sincronizării cu respectivul sistem al țării terțe atât timp cât serviciile de sistem energetic izolat sau alte servicii către operatorul de sistem de transport al energiei electrice sunt necesare pentru a asigura funcționarea sigură și fiabilă a sistemului energetic.

(4) Un stat membru este exceptat de la aplicarea alineatului (2) atât timp cât statul membru respectiv nu este interconectat în mod direct la un sistem interconectat de gaze al oricărui alt stat membru.

(5) Un stat membru își poate diminua consumul de referință de gaze utilizat pentru calcularea obiectivului de reducere obligatorie a cererii în temeiul alineatului (2) cu volumul de gaze egal cu diferența dintre obiectivul său intermediar pentru 1 august 2022 și volumul real de gaze înmagazinate la 1 august 2022, dacă își îndeplinește obiectivul intermediar la data respectivă.

(6) Un stat membru își poate diminua consumul de referință de gaze utilizat pentru calcularea obiectivului de reducere obligatorie a cererii în temeiul alineatului (2) cu volumul de gaze consumate ca materie primă în cursul perioadei de referință.

(7) Un stat membru își poate diminua reducerea obligatorie a cererii cu 8 puncte procentuale, cu condiția să demonstreze că interconectarea sa cu alte state membre măsurate în capacitate tehnică fermă de export raportată la consumul său anual de gaze din 2021 este mai mică de 50 % și că capacitatea liniilor de interconexiune către alte state membre a fost efectiv utilizată pentru transportul gazelor la un nivel de cel puțin 90 % timp de cel puțin o lună înainte de notificarea derogării, cu excepția cazului în care respectivul stat membru poate demonstra că nu a existat cerere și că a fost maximizată capacitatea, iar instalațiile sale interne de GNL sunt pregătite din punct de vedere comercial și tehnic să redirecționeze gazele către alte state membre până la volumele cerute de piață.

(8) Un stat membru care se confruntă cu o criză de energie electrică poate diminua temporar reducerea obligatorie a cererii în temeiul alineatului (2) la nivelul necesar pentru a atenua riscul pentru aprovizionarea cu energie electrică în cazul în care nu există alternative economice pentru înlocuirea gazului necesar pentru producerea de energie electrică fără a pune în pericol în mod grav securitatea aprovizionării. În acest caz, respectivul stat membru notifică motivele diminuării și furnizează dovezi suficiente pentru circumstanțele excepționale care justifică diminuarea. Dacă este necesar, respectivul stat membru actualizează planul de pregătire pentru riscuri în temeiul articolului 10 din Regulamentul (UE) 2019/941.

(9) Un stat membru notifică Comisiei decizia sa de a diminua reducerea obligatorie a cererii în temeiul alineatelor (5), (6), (7) și (8), prezentând dovezile necesare cu privire la îndeplinirea condițiilor pentru diminuarea reducerii obligatorii a cererii. O notificare în legătură cu alineatele (5), (6) și (7) poate fi deja efectuată după intrarea în vigoare a prezentului regulament și poate fi efectuată în termen de cel mult două săptămâni de la declararea unei alerte la nivelul Uniunii. O notificare în legătură cu alineatul (8) poate fi efectuată în termen de cel mult două săptămâni de la apariția situației de criză a aprovizionării cu energie electrică menționate la alineatul respectiv. Statul membru informează, de asemenea, grupurile de risc și GCG cu privire la intenția sa.

(10) Pe baza notificării și după consultarea grupurilor de risc și a GCG, Comisia evaluează dacă sunt îndeplinite condițiile pentru o diminuare în temeiul alineatelor (5), (6), (7) și (8). În cazul în care Comisia constată că diminuarea nu este justificată, aceasta adoptă un aviz în care precizează motivele pentru care statul membru ar trebui să elimine sau să modifice diminuarea reducerii obligatorii a cererii. Avizul în cauză se adoptă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data notificării complete în temeiul alineatului (9).

(11) În cazul în care condițiile pentru diminuarea reducerii obligatorii a cererii în temeiul alineatelor (5), (6), (7) și (8) nu mai sunt îndeplinite, statul membru aplică obiectivul de reducere obligatorie a cererii prevăzut la alineatul (2).

(12) Comisia monitorizează în permanență dacă sunt îndeplinite condițiile pentru diminuarea reducerii obligatorii a cererii în temeiul alineatelor (5), (6), (7) și (8).

(13) Articolele 6, 7 și 8 se aplică măsurilor de reducere obligatorie a cererii, fără a aduce atingere contractelor pe termen lung existente.

Articolul 6

Măsuri de reducere a cererii

(1) Statele membre au libertatea de a alege măsurile adecvate pentru a reduce cererea. Măsurile menționate la articolele 3 și 5 trebuie să fie clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile. La selectarea măsurilor, statele membre țin seama de principiile stabilite în Regulamentul (UE) 2017/1938. În special, măsurile:

(a) nu denaturează în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a gazelor;

(b) nu pun în pericol securitatea aprovizionării cu gaze a altor state membre sau a Uniunii;

(c) respectă dispozițiile Regulamentului (UE) 2017/1938 în ceea ce privește clienții protejați.

(2) Atunci când iau măsuri de reducere a cererii, statele membre acordă prioritate măsurilor care afectează alți clienți decât clienții protejați în sensul definiției de la articolul 2 punctul 5 din Regulamentul (UE) 2017/1938 și, de asemenea, pot exclude respectivii clienți de la astfel de măsuri pe baza unor criterii obiective și transparente care țin seama de importanța economică a acestora, precum și, printre altele, de următoarele elemente:

(a) impactul unei perturbări asupra lanțurilor de aprovizionare care sunt esențiale pentru societate;

(b) posibilele efecte negative resimțite în alte state membre, în special cele care afectează lanțurile de aprovizionare din sectoarele din aval care sunt esențiale pentru societate;

(c) potențialele prejudicii de lungă durată aduse instalațiilor industriale;

(d) posibilitățile de a reduce consumul și de a substitui produse în Uniune.

(3) Atunci când decid măsurile de reducere a cererii, statele membre au în vedere măsuri de reducere a consumului de gaze în sectorul energiei electrice, măsuri de încurajare a înlocuirii combustibililor în industrie, campanii naționale de sensibilizare și obligații specifice de reducere a încălzirii și răcirii pentru a promova trecerea la alți combustibili și pentru a reduce consumul în sectorul industrial.

Articolul 7

Coordonarea măsurilor de reducere a cererii

(1) Pentru a asigura coordonarea adecvată a măsurilor voluntare și a celor obligatorii de reducere a cererii în temeiul articolelor 3 și 5, statele membre cooperează între ele în cadrul fiecăruia dintre grupurile de risc relevante.

(2) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru își actualizează planul național de urgență stabilit în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2017/1938 până cel târziu la 31 octombrie 2022, pentru a reflecta măsurile de reducere voluntară a cererii. Fiecare stat membru își actualizează, de asemenea, planul național de urgență, după cum este necesar, în cazul declarării unei alerte la nivelul Uniunii în temeiul articolului 4 din prezentul regulament. Articolul 8 alineatele (6)-(10) din Regulamentul (UE) 2017/1938 nu se aplică în cazul actualizării planurilor naționale de urgență în temeiul prezentului alineat.

(3) Statele membre consultă Comisia și grupurile de risc relevante înainte de adoptarea planurilor de urgență revizuite. Comisia poate convoca reuniuni ale grupurilor de risc și ale GCG, luând în considerare eventualele opinii exprimate de statele membre în acest context, pentru a discuta probleme legate de măsurile naționale de reducere a cererii.

Articolul 8

Monitorizare și asigurarea respectării normelor

(1) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru monitorizează punerea în aplicare a măsurilor de reducere a cererii pe teritoriul său. Statele membre raportează Comisiei cu privire la reducerea cererii realizată o dată la două luni și nu mai târziu de data de 15 a lunii următoare. Grupurile de risc și GCG asistă Comisia în ceea ce privește monitorizarea reducerii voluntare și a celei obligatorii a cererii.

(2) În cazul în care Comisia identifică, pe baza cifrelor raportate privind reducerea cererii, un risc ca un stat membru să nu fie în măsură să își îndeplinească obligația de reducere a cererii în temeiul articolului 5, Comisia solicită statului membru în cauză să prezinte un plan care să stabilească o strategie pentru îndeplinirea efectivă a obligației de reducere a cererii. De asemenea, Comisia invită statele membre care solicită o măsură de solidaritate în temeiul articolului 13 din Regulamentul (UE) 2017/1938 să prezinte un plan care să stabilească o strategie pentru a realiza posibile reduceri suplimentare ale cererii de gaze, în conformitate cu articolul 10 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1938. În ambele cazuri, Comisia emite un aviz cu observații și recomandări și informează Consiliul cu privire la avizul său. Statele membre în cauză țin seama în mod corespunzător de avizul Comisiei.

(3) Comisia informează în mod periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a prezentului regulament.

Articolul 9

Reexaminare

Până la 1 mai 2023, Comisia efectuează o reexaminare a prezentului regulament având în vedere situația generală a aprovizionării cu gaze a Uniunii și prezintă Consiliului un raport cu privire la principalele constatări ale acestei reexaminări. Pe baza raportului respectiv, Comisia poate în special să propună prelungirea duratei de aplicare a prezentului regulament.

Articolul 10

Intrare în vigoare și aplicare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică pe o durată de un an de la intrarea sa în vigoare.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 5 august 2022.

Pentru Consiliu
Președintele
M. BEK